

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

REKOMENDACIJOS

EUROPOS SISTEMINĖS RIZIKOS VALDYBA

EUROPOS SISTEMINĖS RIZIKOS VALDYBOS REKOMENDACIJA

2020 m. gegužės 27 d.

dėl paskirstymo ribojimo COVID-19 pandemijos metu

(ESRV/2020/7)

(2020/C 212/01)

EUROPOS SISTEMINĖS RIZIKOS VALDYBOS BENDROJI VALDYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1092/2010 dėl Europos Sąjungos finansų sistemos makrolygio rizikos ribojimo priežiūros ir Europos sisteminės rizikos valdybos įsteigimo ⁽¹⁾, ypač į jo 3 straipsnio 2 dalies b, d ir f punktus ir 16–18 straipsnius,

atsižvelgdama į 2011 m. sausio 20 d. Europos sisteminės rizikos valdybos sprendimą ESRV/2011/1, kuriuo patvirtinamos Europos sisteminės rizikos valdybos darbo tvarkos taisyklės ⁽²⁾, ypač į jo 15 straipsnio 3 dalies e punktą ir 18–20 straipsnius,

kadangi:

- (1) koronaviruso ligos (COVID-19) krizė, prasidėjusi dramatiška medicinine nepaprastą padėtimi, greitai tapo dideliu ekonominiu sukrėtimu, kuris gali virsti sisteminė finansų krize. Neaišku, kiek ilgai truks ši krizė ir kokio sunkumo ji bus. Akivaizdu, kad finansų įstaigos turi išlaikyti pakankamai didelę kapitalo sumą, kad sumažintų sisteminę riziką ir prisidėtų prie ekonomikos atsigavimo;
- (2) kelios Europos sisteminės rizikos valdybos (ESRV) narėmis esančios institucijos, t. y. Europos bankininkystės institucija ⁽³⁾ (EBI), Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija ⁽⁴⁾ (EDPPI), Europos Centrinis Bankas ⁽⁵⁾ (ECB) ir daugelis nacionalinių institucijų paragino bankus, draudikus ir perdraudikus Sąjungoje susilaikyti nuo savanoriško išmokų (pvz., dividendų, premijų ir akcijų išpirkimo siekiant atlyginti akcininkams) mokėjimo. Šiomis priemonėmis galima padidinti finansų sektoriaus atsparumą, sustiprinti jo gebėjimą skolinti realiajai ekonomikai nepalankiausiomis sąlygomis ir sumažinti finansų įstaigų žlugimo riziką dėl su COVID-19 susijusios rizikos;

⁽¹⁾ OL L 331, 2010 12 15, p. 1.

⁽²⁾ OL C 58, 2011 2 24, p. 4.

⁽³⁾ <https://eba.europa.eu/eba-provides-additional-clarity-on-measures-mitigate-impact-covid-19-eu-banking-sector>

⁽⁴⁾ https://www.eiopa.europa.eu/content/eiopa-statement-dividends-distribution-and-variable-remuneration-policies-context-covid-19_en

⁽⁵⁾ 2020 m. kovo 27 d. Europos Centrinio Banko rekomendacija ECB/2020/19 dėl dividendų paskirstymo COVID-19 pandemijos metu ir dėl Rekomendacijos ECB/2020/1 panaikinimo (OL C 102 I, 2020 3 30, p. 1).

- (3) ESRV yra atsakinga už Sąjungos finansų sistemos makroprudencinę priežiūrą ir turėtų prisidėti prie sklandaus vidaus rinkos veikimo ir taip užtikrinti tvarų finansų sektoriaus indėlį į ekonomikos augimą. Nors ESRV palankiai vertina ir visapusiškai remia jos institucijų narių iniciatyvas, ji taip pat mano, kad būtina pateikti rekomendaciją, skirtą užtikrinti, kad viso finansų sektoriaus finansų įstaigos, galinčios kelti riziką finansiniam stabilumui, išlaikytų aukštą kapitalo lygį;
- (4) šioje rekomendacijoje pripažįstamas procikliškas bankų elgesys, taip pat tai, kad jie atlieka itin svarbią funkciją ekonomikoje. Rekomendacija siekiama apriboti bankų pelno ir kapitalo paskirstymą, taip padidinant jų atsparumą krizės metu ir skatinant būtiną skolinimą realiajai ekonomikai. Ja taip pat siekiama sumažinti riziką, kad Vyriausybės remiant bankus krizės metu, akcininkai ir vyresnioji vadovybė pakeistų kapitalo paskirstymą savo naudai. Be to, jei bankai dividendų mokėjimus naudos kaip stiprybės rinkoje ženklą, tokie veiksmai gali pakenkti santykinai atsargesnių finansų įstaigų, kurios gali tapti stigmatizuotos, padėčiai. Pastarasis argumentas pagrindžia plataus masto, koordinuotų ir privalomų veiksmų poreikį. Pagal šią rekomendaciją į finansų įstaigų sąrašą yra įtrauktos investicinės įmonės, nes jos atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant rinkos veikimą ir gali kelti panašią riziką bankams;
- (5) šioje rekomendacijoje pripažįstama šios krizės keliami rizika draudikų ir perdraudikų mokumui. Tikėtina, kad dėl užsitęsusių labai mažų palūkanų normų laikotarpio ir mažesnės turto grąžos ateityje sumažės naujo verslo pinigų srautai, o išpareigojimai išaugs. Atsižvelgiant į tai, kad draudikai ir perdraudikai atlieka itin svarbų vaidmenį finansų sektoriuje, taip pat kyla rizika, kad bus taikoma bendra rizikos mažinimo strategija, pavyzdžiui, bus parduodamos pelningesnės įmonių obligacijos, o tai dar labiau sustiprės dėl plataus masto reitingų sumažinimo. Be to, tas pats argumentas bankų atžvilgiu, kad dividendų mokėjimai yra stiprumo rinkoje ženklas, ir su tuo susijęs apribojimų stigmatizavimas taip pat aktualus draudikams ir perdraudikams;
- (6) ši rekomendacija skirta pagrindinėms sandorio šalims (PSS), atsižvelgiant į jų sisteminės svarbos vaidmenį atliekant finansų rinkos sandorių tarpuskaitą. Operacinės rizikos požiūriu itin svarbu tai, kad turėdamos papildomų nuosavų išteklių pagrindinės sandorio šalys galėtų padengti su išpareigojimų neįvykdymu nesusijusius nuostolius, kuriuos pagrindinės sandorio šalys padengia nuosavais išteklių, o ne tarpuskaitos narių įnašais. Šia rekomendacija bus užtikrintas finansų įstaigų traktavimo nuoseklumas tuo metu, kai pagrindinių sandorio šalių pajamoms galėtų būti naudingos didesnės rinkos sandorių apimtys, ir, kai tinkama, pagrindinėms sandorio šalims bus suteikta galimybė savanoriškai padidinti savo tiesioginio aktyvaus dalyvavimo savomis lėšomis dalį išpareigojimų neįvykdymo sraute, atsižvelgiant į bendrai dėl didesnio rinkos kintamumo padidėjusią riziką. Galiausiai numatoma, kad pagrindinių sandorio šalių nuosavų lėšų išlaikymas sumažintų tikimybę, kad bus naudojami mokesčių mokėtojų pinigai nuostolių (susijusių arba nesusijusių su išpareigojimų neįvykdymu) atveju tuo metu, kai fiskalinėms išlaidoms jau ir taip daromas itin didelis spaudimas. Apskritai svarbu, kad pagrindinės sandorio šalys turėtų pakankamus iš anksto finansuojamus nuosavus išteklius, kurie papildytų pradinę garantines įmokas ir išpareigojimų neįvykdymo fondus;
- (7) ši rekomendacija skirta tiems finansų įstaigų veiksams, dėl kurių sumažėja jų nuosavų lėšų suma ir kokybė arba sumažėja jų galimybės padengti nuostolius su COVID-19 susijusios krizės metu. Tai apima dividendų mokėjimą, paprastųjų akcijų išpirkimą ir kintamojo atlygio mokėjimą. Jei finansų įstaiga norėtų pakeisti paprastas akcijas, tai atitiktų šią rekomendaciją;
- (8) šioje rekomendacijoje pripažįstami bendrajai rinkai taikomi principai ir laisvą kapitalo judėjimą bei rizikos pasidalijimą Sąjungoje skatinantis vaidmuo. Ja siekiama atsižvelgti į riziką, susijusią su galimais neigiamais išoriniais veiksniais, atsirandančiais dėl tarpvalstybinių finansų įstaigų sprendimų sunkiu laikotarpiu. Saugumo siekis arba tendencingumas savo šalies atžvilgiu, kaip dažnai pasitaiko finansinių sunkumų metu, gali turėti neigiamo poveikio vietos ekonomikai. Šia rekomendacija siekiama, kad atitinkamos valdžios institucijos pradėtų dialogą, svarstydamos galimybę nustatyti išmokėjimo apribojimus Sąjungos finansų įstaigų patronuojamosioms įmonėms;
- (9) reguliavimo tvarka skirtinguose sektoriuose ir valstybėse narėse skiriasi, todėl atitinkamos institucijos turėtų apsvaistyti galimybę naudoti visas joms pagal Sąjungos ir nacionalinę teisę prieinamas priežiūros priemones, pavyzdžiui, rekomendacijas ar gaires, kad būtų pasiekti šios rekomendacijos tikslai, kiek tai leidžiama pagal teisės aktus;

- (10) šioje rekomendacijoje pateikiamas minimalus finansų įstaigų, kurioms turėtų būti taikomi apribojimai, sąrašas. Institucijos gali nustatyti apribojimus kitoms finansų įstaigoms, teikiančioms paskolas realiajai ekonomikai, pavyzdžiui, finansinės nuomos bendrovėms;
- (11) šia rekomendacija siekiama paremti ankstesnes ECB, EBI, EIOPA ir nacionalinių institucijų iniciatyvas ir sustiprinti vienodo požiūrio taikymą visoje Sąjungoje ir įvairiuose finansų sektoriaus segmentuose, kartu atsižvelgiant į itin svarbų šių segmentų vaidmenį realiajai ekonomikai krizės laikotarpiu. Galutinis tikslas – finansų įstaigose išlaikyti pakankamus kapitalo ir nuostolių padengimo pajėgumus, kad būtų sušvelnintas dabartinės krizės poveikis ir taip prisidėta prie sklandesnio visos Europos ekonomikos atsigavimo;
- (12) ši rekomendacija nedaro poveikio Sąjungos centrinių bankų įgaliojimams pinigų politikos srityje;
- (13) ESRV rekomendacijos skelbiamos po to, kai adresatams buvo pranešta apie ketinimą paskelbti, ir po to, kai Bendroji valdyba praneša Europos Sąjungos Tarybai apie ketinimą tai padaryti ir suteikia Tarybai galimybę reaguoti,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

1 SKIRSNIS

REKOMENDACIJA

A rekomendacija. Paskirstymo apribojimai

Rekomenduojama, kad bent iki 2021 m. sausio 1 d. atitinkamos institucijos reikalautų, kad jų prižiūrimos finansų įstaigos ⁽⁶⁾ nesiimtų jokių iš toliau nurodytų veiksmų:

- a) dividendų paskirstymo arba neatšaukiamo įsipareigojimo paskirstyti dividendus;
- b) paprastųjų akcijų išpirkimo;
- c) prievolės mokėti kintamąjį atlygį reikšmingą riziką prisiimančiam subjektui nustatymo,

dėl kurių sumažėja nuosavų lėšų kiekis arba kokybė ES grupės lygmeniu (arba individualiu lygmeniu, kai finansų įstaiga nepriklauso ES grupei) ir, kai tinkama, iš dalies konsoliduotu arba individualiu lygmeniu.

2 SKIRSNIS

ĮGYVENDINIMAS

1. Apibrėžtys

1. Šioje rekomendacijoje vartojamos šios apibrėžtys:

- a) atitinkama institucija –
 - i) kompetentinga institucija;
 - ii) institucija, kuriai pavesta priimti ir (arba) aktyvuoti makroprudencinės politikos priemonės, įskaitant (tačiau neapsiribojant):
 - 1) paskirtoji institucija pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/36/ES ⁽⁷⁾ VII antraštinės dalies 4 skyrių arba Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 575/2013 ⁽⁸⁾ 458 straipsnio 1 dalį;
 - 2) makroprudencinė institucija, turinti Rekomendacijoje ESRV/2011/3 nustatytus tikslus, susitarimus, įgaliojimus, atskaitomybės reikalavimus ir kitus požymius ⁽⁹⁾;

⁽⁶⁾ Tai neapima finansų įstaigų filialų.

⁽⁷⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013 6 27, p. 338).

⁽⁸⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

⁽⁹⁾ 2011 m. gruodžio 22 d. Europos sisteminės rizikos valdybos rekomendacija ESRV/2011/3 dėl nacionalinių institucijų įgaliojimų makrolygio rizikos ribojimo srityje (OL C 41, 2012 2 14, p. 1).

- b) kompetentinga institucija – kompetentinga arba priežiūros institucija, kaip apibrėžta atitinkamai Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 40 punkte, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/138/EB ⁽¹⁰⁾ 13 straipsnio 10 dalyje arba nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 648/2012 ⁽¹¹⁾ 22 straipsnyje;
- c) finansų įstaiga – bet kuri iš toliau nurodytų įmonių, kurių pagrindinė buveinė arba registruotoji buveinė yra Sąjungoje:
 - i) įstaiga, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 3 punkte;
 - ii) draudimo įmonė, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/138/EB 13 straipsnio 1 dalyje;
 - iii) perdraudimo įmonė, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/138/EB 13 straipsnio 4 dalyje;
 - iv) pagrindinė sandorio šalis, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 648/2012 2 straipsnio 1 dalyje;
- d) reikšmingą riziką prisiimantis subjektas – darbuotojų kategorijos narys, kurio profesinė veikla turi reikšmingą poveikį finansų įstaigos rizikos profiliui, įskaitant atitinkamai Direktyvos 2013/36/ES 92 straipsnio 2 dalyje arba Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2015/35 ⁽¹²⁾ 275 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytos darbuotojų kategorijos narį arba pagrindinės sandorio šalies vyresniąją vadovybę, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 648/2012 2 straipsnio 29 dalyje;
- e) pertvarkymo institucija – pertvarkymo institucija, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/59/ES 2 straipsnio 1 dalies 18 punkte ⁽¹³⁾.

2. Išimtyys

Atitinkamos institucijos gali netaikyti finansų įstaigai apribojimo imtis bet kurio iš A rekomendacijos a–c punktuose nurodytų veiksmų, jei ta finansų įstaiga yra teisiškai įpareigota imtis tų veiksmų.

3. Įgyvendinimo kriterijai

1. Atitinkamos institucijos įgyvendina šią rekomendaciją laikydamosi tokių kriterijų:

- a) turėtų būti deramai atsižvelgiama į proporcingumo principą, visų pirma atsižvelgiant į finansų įstaigų pobūdį ir jų gebėjimą prisidėti to, kad būtų sumažinta dėl COVID-19 krizės kylanti sisteminė rizika finansiniam stabilumui ir kad ekonomika atsigauntų;
- b) turėtų būti vengiama reglamentavimo arbitražo;
- c) atitinkamos institucijos turėtų reguliariai vertinti savo nustatytų paskirstymo apribojimų poveikį, atsižvelgdamos į šios rekomendacijos tikslus.

2. Įgyvendinant A rekomendacijos a ir b punktus taikomi šie konkretūs kriterijai: vertinant, ar tikslinga apribojimus taikyti iš dalies konsoliduotu ar individualiu lygmeniu, atitinkamoms institucijoms rekomenduojama laikytis šių principų:

- a) **1 principas.** Atsižvelgdamos į poreikį užkirsti kelią sisteminei rizikai finansiniam stabilumui savo valstybėje narėje ir Sąjungoje arba ją mažinti, atitinkamos institucijos turėtų remti sklandų vidaus rinkos veikimą ir pripažinti, kad finansų sektorius turi tvariai prisidėti prie valstybių narių ir visos Sąjungos ekonomikos augimo;
- b) **2 principas.** Atitinkamos institucijos turėtų užtikrinti, kad bet koks apribojimas neturėtų neproporcingo neigiamo poveikio visai finansų sistemai ar jos dalims kitose valstybėse narėse arba visoje Sąjungoje;
- c) **3 principas.** Atitinkamos institucijos turėtų glaudžiai bendradarbiauti tarpusavyje ir su atitinkamomis pertvarkymo institucijomis, be kita ko, atitinkamais atvejais kolegijose.

⁽¹⁰⁾ 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II) (OL L 335, 2009 12 17, p. 1).

⁽¹¹⁾ 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų (OL L 201, 2012 7 27, p. 1).

⁽¹²⁾ 2014 m. spalio 10 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/35, kuriuo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II) (OL L 12, 2015 1 17, p. 1).

⁽¹³⁾ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/59/ES, kuria nustatoma kredito įstaigų ir investicinių įmonių gaivinimo ir pertvarkymo sistema ir iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 82/891/EEB, direktyvos 2001/24/EB, 2002/47/EB, 2004/25/EB, 2005/56/EB, 2007/36/EB, 2011/35/ES, 2012/30/ES bei 2013/36/ES ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1093/2010 bei (ES) Nr. 648/2012 (OL L 173, 2014 6 12, p. 190).

4. Tolesnių veiksmų grafikas

Pagal Reglamento (ES) Nr. 1092/2010 17 straipsnio 1 dalį adresatai turi pranešti Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir ESRV apie veiksmus, kurių buvo imtasi dėl šios rekomendacijos, arba tinkamai pateisinti neveikimą. Pranešimai turi būti išsiųsti iki 2020 m. liepos 31 d. pateikiant priede numatytą formą.

5. Šios rekomendacijos daliniai pakeitimai

Bendroji valdyba nuspręs, ar reikia iš dalies pakeisti šią rekomendaciją ir jei taip, tai kada. Tokie daliniai pakeitimai visų pirma galėtų apimti A rekomendacijos taikymo laikotarpio pratęsimą.

6. Stebėsena ir vertinimas

1. Bendroji valdyba įvertins adresatų pateiktus pranešimus apie veiksmus ir pateisinimus ir, kai tinkama, galės nuspręsti, kad šios rekomendacijos nebuvo laikomasi ir kad adresatas nepateikė tinkamo savo neveikimo pateisinimo.
2. ESRV rekomendacijų laikymosi vertinimo vadove nustatyta metodika, kurioje aprašoma ESRV rekomendacijų laikymosi vertinimo procedūra, nebus taikoma.

Priimta Frankfurte prie Maino 2020 m. gegužės 27 d.

ESRV bendrosios valdybos vardu
ESRV sekretoriato vadovas
Francesco MAZZAFERRO

PRIEDAS

Pranešimas apie veiksmus, kurių imtasi atsižvelgiant į šią rekomendaciją**1. Adresato duomenys**

Rekomendacija	
Adresato šalis	
Institucija	
Kieno vardu teikiamas atsakymas (*)	
Atsakymą pateikusio subjekto vardas, pavardė ir kontaktiniai duomenys	
Pranešimo data	

(*) Nurodykite, kieno vardu atsakote, t. y. kompetentingos arba priežiūros institucijos pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 40 punktą, Direktyvos 2009/138/EB 13 straipsnio 10 dalį, Reglamento (ES) Nr. 648/2012 22 straipsnyje nurodytos kompetentingos institucijos ar makroprudencinės institucijos vardu.

2. Informavimas apie veiksmus

Rekomendacija	Ar laikotės rekomendacijos? (taip / ne / netaikoma)	Aprašykite veiksmus, kurių imtasi, kad būtų laikomasi	Jei nesilaikote rekomendacijos arba laikotės iš dalies, pateikite tinkamą pateisinimą	Pateikite išsamią informaciją (pvz., nuorodą, Vyriausybės oficialųjį leidinį, leidinio numerį) apie priemonę, priimtą atsižvelgiant į šią rekomendaciją
A rekomendacijos a punktas				
A rekomendacijos b punktas				
A rekomendacijos c punktas				

3. Pastabos

- Ši forma naudojama pranešimui, kurio turi būti teikiamas pagal Reglamento (ES) Nr. 1092/2010 17 straipsnio 1 dalį.
- Kiekvienas adresatas užpildytą formą ESRV turėtų pateikti per ESRV sekretoriatą elektroniniu būdu, naudodamas specialų aplanką DARWIN platformoje, arba elektroniniu paštu notifications@esrb.europa.eu. (ESRV sekretoriatas pasirūpins, kad pranešimai agreguotu pagrindu būtų perduoti Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai.)
- Adresatai turėtų pateikti visą svarbią informaciją ir dokumentus, susijusius su šios rekomendacijos įgyvendinimu ir įgyvendinimo kriterijais, įskaitant informaciją apie veiksmų, kurių imtasi, esmę (pavyzdžiui, priemonės teisinę formą ir finansų štaigų, kurioms ji taikoma, rūšį) ir tvarkaraštį.
- Jeigu adresatas rekomendacijos laikosi tik iš dalies, jis turėtų išsamiai paaiškinti neatitikties apimtį ir pateikti kitą informaciją apie dalinę atitiktį. Paaiškinime turėtų būti aiškiai nurodytos atitinkamos rekomendacijos dalys, kurių adresatai nesilaiko.